

hoogheemraadschap
Hollands
Noorderkwartier

Nota beantwoording zienswijzen

Verbetering Boezemkade Schermer

Auteur
Koos Woestenburg, Alida Galema

Registratienummer
17.28541

Datum
maart 2017

Versie
2.0

Status
Definitief

Afdeling
Waterkeringen en Wegen

Inhoudsopgave

Deel A: Inleiding

1. Aanleiding en doelstelling van het project	3
2. Ontvangen zienswijzen	3
3. (Vervolg-)procedure	3
4. Leeswijzer	4

Deel B: beantwoording zienswijzen

1. Leefbaar Alkmaar	5
2. Gasunie	7
3. De heer A.M. A-Tjak	7
4. Stichting Landelijk Schoon	8
5. Erfgoedorganisaties Schermer Molens Stichting e.a.	9
6. LTO	14

Deel C: Overzicht wijzigingen

1. Wijzigingen naar aanleiding van zienswijzen	15
2. Ambtshalve wijzigingen	15

Deel A: Inleiding

1. Aanleiding en doelstelling van het project

Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier (HHNK) is een functionele overheid en heeft onder andere als taak om de waterveiligheid van zijn beheergebied in Noord-Holland boven Noordzeekanaal te borgen. In dat kader toetst HHNK periodiek de waterkeringen. In 2011 is een veiligheidstoetsing van de regionale waterkeringen rond de Schermerpolder uitgevoerd. Uit deze toetsing bleek dat de boezemkade op diverse trajecten verbeterd moet worden. Omdat lokaal sprake is van (beperkte) aanpassing van het leggerprofiel moet HHNK hiervoor op grond van de Waterwet een projectplan vaststellen.

Het ontwerp-projectplan voorziet in het verbeteren van de boezemkade aan de polderzijde aan de noord- en oostkant van de Schermerpolder. Het project is onderdeel van het programma Verbetering Boezemkades (VBK-2) dat voortkomt uit het landelijk en provinciaal beleid om regionale waterkeringen te toetsen en te verbeteren.

2. Ontvangen zienswijzen

Het college van dijkgraaf en hoogheemraden (verder "het college" of D&H) ontving in totaal 6 brieven met zienswijzen, van zowel bewoners als van organisaties. Hoewel HHNK van mening is dat Leefbaar Alkmaar en Stichting Historisch Oudorp niet belanghebbend/niet ontvankelijk zijn in de zin van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), heeft HHNK besloten om alle zienswijzen inhoudelijk te beantwoorden. Dit zal gebeuren in voorliggende Nota beantwoording zienswijzen (hierna: Nota beantwoording). De Nota beantwoording die het college naar aanleiding van de zienswijzen opstelt, wordt via de besluitvormingsprocedure openbaar gemaakt. Alle indieners krijgen deze Nota beantwoording toegestuurd, waarbij zij tevens worden geïnformeerd over de vervolprocedure.

Een aantal zienswijzen heeft aanleiding gegeven tot wijzigingen in de tekst van het projectplan. Een overzicht van deze wijzigingen is opgenomen in paragraaf C1.

Daarnaast stellen wij ambtshalve enkele wijzigingen voor. Een overzicht daarvan vindt u in paragraaf C2.

Zienswijzen over cultuurhistorie en landschap

Meerdere indieners hebben zienswijzen ingebracht met betrekking tot cultuurhistorie en landschap. Om die reden heeft HHNK een uitgebreide Onderbouwing cultuurhistorie en landschap VBK Schermer aan het projectplan toegevoegd als bijlage 5. In deze bijlage wordt beschreven op welke wijze HHNK in het project VBK Schermer rekening heeft gehouden met cultuurhistorie en landschap. Voor de beantwoording van zienswijzen over dit onderwerp zal daarom enkele malen naar deze onderbouwing worden verwezen. De indieners ontvangen hiervan een kopie bij de toezending van de Nota beantwoording.

3. (Vervolg-)procedure

Het ontwerpprojectplan VBK Schermer is door D&H op 8 november 2016 (16.367307) vastgesteld. Vervolgens is het ontwerpprojectplan conform de Uniforme openbare voorbereidingsprocedure van afdeling 3.4 van de Awb ter inzage gelegd. Voorafgaand hieraan zijn in de Schermer twee

informatieavonden gehouden, op 9 augustus en op 14 september 2016. Met belanghebbende bewoners en organisaties is in de periode augustus-november 2016 overlegd over verbeteringen en aanvullingen op het ontwerp-projectplan.

In Deel B zijn alle ingediende zienswijzen op volgorde van binnenkomst samengevat en voorzien van een antwoord van het college. In deze Nota beantwoording zijn tevens ambtshalve wijzigingen opgenomen. De Nota beantwoording zienswijzen wordt door D&H vastgesteld en met het definitieve projectplan doorgeleid naar het college van hoofdingelanden (CHI). Het CHI van HHNK stelt het projectplan definitief vast. Tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan staat de mogelijkheid tot beroep open bij de Rechtbank Noord-Holland. De Crisis- en herstelwet is van toepassing. Ten tijde van het definitief vaststellen van het projectplan zal de gemeente Alkmaar de benodigde omgevingsvergunning ter inzage leggen.

4. Leeswijzer

Voor het beantwoorden van de zienswijzen zijn in deze Nota beantwoording per zienswijze de vragen, op- en aanmerkingen, suggesties, adviezen en aanbevelingen opgeschreven. Daarbij is getracht de punten die in de zienswijzen zijn verwoord, zo helder en compleet mogelijk samen te vatten, te bundelen en daar vervolgens een reactie op te geven. Vervolgens is aangegeven of het plan is aangepast en zo ja, op welke wijze.

Deel B: Beantwoording zienswijzen

1. Zienswijze Leefbaar Alkmaar, John Hagens

a. **Indiener is van mening dat omwonenden en belanghebbenden onvoldoende betrokken zijn bij het project.**

Reactie College:

Er is vroegtijdig geïnventariseerd wie belanghebbend is in het projectgebied. In een tweetal goed bezochte en positief ontvangen inloopbijeenkomsten is een ieder geïnformeerd over de plannen en de mogelijkheid geboden tot het stellen van vragen en het aangeven van wensen en eisen. Met direct belanghebbenden hebben keukentafelgesprekken plaatsgevonden voordat het ontwerp-projectplan ter inzage ging. Naar aanleiding van deze gesprekken zijn aanpassingen in het ontwerp aangebracht en zijn maatwerkoplossingen verder uitgewerkt. HHNK is daarom van mening dat belanghebbenden voldoende zijn geïnformeerd en betrokken.

Conclusie: deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

b. **Indiener is van mening dat HHNK reeds bij aanvang een keuze heeft gemaakt voor een sterk zichtbare oplossing. Indiener vindt een keuze voor een oplossing in grond niet overal de meest gewenste en de cultuurhistorie rechtdoende oplossing. Indiener wil ervoor pleiten om in gezamenlijkheid met partijen als erfgoedstichting Adapt en de Schermer Molens Stichting te kijken waar de dijkverzwaring met grond een te grote aanslag op het aanzien van de dijk zou gaan betekenen en op die locatie met alternatieven aan de slag te gaan.**

Reactie College:

Het is juist dat de voorkeur van HHNK uitgaat naar een versterking in grond. De voorkeur voor versterken met grond volgt onder andere uit de "Handreiking Ontwerpen en Verbeteren Boezemkaden" (STOWA 2009) en de "Beleidsnota Waterkeringen 2012-2017" (HHNK). Toepassing van damwanden of andere constructies komen bij dijkversterkingen pas in beeld als een lokale maatwerkoplossing of een oplossing in grond niet mogelijk is. Bijvoorbeeld als gevolg van ruimtegebrek ter plaatse van bebouwing op of tegen de dijk. Of als een grondoplossing, door de ligging van zettingsgevoelige kabels en leidingen, leidt tot ongewenste zeer hoge maatschappelijke kosten. Hiervan is bij dit project geen sprake. Uit de toetsing blijkt dat de dijk binnenwaarts instabiel is. Een oplossing in grond aan de binnenzijde is dan zeer effectief.

Versterken met grond en niet met constructies is altijd het uitgangspunt bij dijkversterkingen omdat:

- dit vanuit historisch perspectief de meest geëigende methode is om dijken te versterken;
- op het merendeel van de dijkvakken geen slootverplaatsing nodig is. Daarom is de dijkversterking voornamelijk te kenschetsen als groot onderhoud, dat wordt uitgevoerd middels het aanbrengen van grond;
- de oplossing duurzaam is. Er wordt onder andere gebiedseigen grond toegepast. Dit heeft voordelen op het gebied van milieu (CO₂-uitstoot vanwege geringe transport bewegingen) en vanuit kostenopunt;

- een verzwaarde onderberm en verflauwd talud door dijkexperts goed te inspecteren en te monitoren is ten behoeve van de waterveiligheid van het achterland. Aan de hand van hoogtemetingen en inspecties kan de zetting worden gevolgd. Ook kunnen afwijkingen en schadebeelden die duiden op instabiliteit eenvoudig worden vastgesteld;
- een grondoplossing in de toekomst uit te breiden en/of aan te passen is. De aanlegvorm van de dijk wordt ontworpen om over een periode van 30 jaar aan stabiliteitseisen te voldoen rekening houdend met zettingen en bodemdaling. Tussentijdse aanvulling is mogelijk al naar gelang de optredende zettingen.

Nadelen van een damwand of andere constructie zijn:

- de kosten zijn tot een factor 10 hoger;
- een constructie is niet of slecht te inspecteren waardoor continu inzicht in de condities niet mogelijk is;
- een constructie is een bodemvreemd element dat verstoring van bodemlagen (inclusief eventuele archeologische waarden) en grondwaterstromingen (met ongewenste vernatting en/of juist verdroging van de dijk tot gevolg) kan veroorzaken;
- een constructie heeft een beperkte levensduur en is niet uit te breiden of tussentijds aan te passen;
- grotere risico's tijdens uitvoering;
- grotere overlast voor de omgeving tijdens de werkzaamheden vanwege inrichten van werkplateaus en het afsluiten van wegen.

Conclusie: Deze ook door andere belanghebbenden ingediende zienswijze leidt tot een aanvulling/verduidelijking van de tekst van het projectplan in paragraaf 6.1 "Uitgangspunten", waarin wij onze keuze voor binnenwaartse versterking in grond nader motiveren.

c. Indiener is van mening dat niets is gedaan met de opmerkingen van de Schermer Molens Stichting

Reactie College

De Schermer Molens Stichting heeft in overleggen van augustus en september 2016 twee concrete wensen voor het project geuit: steiler maken van de taluds en het ontzien van de molennerven. Aan beide wensen is tegemoet gekomen door de nieuwe taludhelling in de meeste secties ten opzichte van het schetsontwerp van augustus/september terug te brengen van 1:3 naar 1:2,5. Dit is technisch het steilste mogelijke talud. In enkele secties wijken we uit naar een taludhelling 1:3 omdat dit uit veiligheidsoverwegingen noodzakelijk is. De molennerven, die veelal hoger liggen en helpen om de dijk stabiel te houden, worden geheel of nagenoeg geheel ontzien.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

d. Voor de Schermer Molens Stichting is het een verrassing dat het besluit genomen is

Reactie College

De Schermer Molens Stichting was op de hoogte van de procedure rond het projectplan. Dit is tijdens de overleggen van 2 augustus en 11 september 2016 besproken en in het verslag van 2 augustus 2016 vastgelegd en gedeeld met de Stichting.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

2. Zienswijze Gasunie

a. Indiener verzoekt vooraf contact bij werkzaamheden ter hoogte van constructie doorvoer kruisende gasleidingen nabij Oterleek.

Reactie College

HHNK is op de hoogte van de bijzondere situatie van de kruisende gasleidingen en heeft ter voorbereiding op de projectplanprocedure contact met de Gasunie opgenomen. HHNK zal contact blijven houden tot en met de uitvoering.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

3. Zienswijze de heer A.M. A-Tjak, dijkbewoner

a. Indiener is in de veronderstelling dat hij straks onderaan het zwakste deel van de dijk zal wonen, omdat bij de dijkversterking lokaal een andere hoogte/breedteverhouding wordt toegepast, waardoor de dijk op deze plaats een lagere eindsterkte bereikt dan in de omgeving.

Reactie College

Uit nadere berekeningen is gebleken dat op deze locatie een talud van 1:2 voldoende veilig is. De stabiliteit van de waterkering ter plaatse van de woning van indiener is ondanks het steilere talud niet minder, maar vergelijkbaar met de stabiliteit bij andere tracés. Dit komt mede door het ontbreken van een sloot aan de onderzijde van de dijk.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

b. Indiener is van mening dat zijn woonomgeving ernstig wordt aangetast. Indiener vreest dat een deel van zijn voortuin wordt opgeëist voor de dijkversterking en dat alle bomen moeten worden gerooid.

Reactie College

Bij het indienen van deze zienswijze was overleg met bewoner over de voor beide partijen meest gunstige oplossing nog gaande. Op deze locatie is het in overleg met bewoner gelukt, door het talud wat steiler te ontwerpen, de aanpassing zó gering te houden dat het erf – inclusief de bomen – geheel behouden kan blijven terwijl de dijk wel aan eisen voor stabiliteit voldoet.

Conclusie: We komen tegemoet aan de wensen van de indiener. Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het projectplan.

c. Indiener stelt voor de kruin van de waterkering buitenwaarts te verplaatsen met gebruik van een damwand aan de boezemkant; een zgn. verschuiving van de as van de dijk buitenwaarts.

Reactie College

Buitenwaartse asverschuiving waterkering is ongewenst, omdat:

- de noodzaak voor asverschuiving vervalt omdat de dijkversterking beperkt blijft tot het eigendom van HHNK en het erf niet in grote mate aantast. Door als maatwerkoplossing op deze plaats een steiler (maar voldoende stabiel) binnentalud van 1:2 toe te passen, kan de verbetermaatregel buiten de erfgrans van indiener gerealiseerd worden.

- plaatsing van een constructie nadelen heeft (zie ook zienswijze 1b);
Conclusie: Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het projectplan. Ter plaatse wordt een taludsteilte van 1:2 aangehouden om het erf te ontlasten.

d. Indiener stelt dat het aanzicht van de dijk intact moet blijven

Reactie College

Regelmatige, beperkte en verantwoorde transitie is een onlosmakelijk onderdeel van het monumentale karakter van de dijk. Het is voor de waterveiligheid van belang de dijk te versterken. De gekozen oplossing – aanvulling van grond aan de binnenzijde – is cultuurhistorisch en landschappelijk verantwoord en het minst ingrijpend. Juist op deze locatie is het aanzien van de dijk op meerdere momenten in het verleden sterk aan verandering onderhevig geweest.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

e. Indiener stelt dat de weg negatieve invloed op de dijk heeft en vraagt hoe wordt dat aangepakt?

Reactie College

De verbetermaatregel betreft het aanpassen van het binnentalud en laat de kruin van de dijk met de daarop gelegen weg ongemoeid. Belasting door verkeersdruk is onderdeel van de sterkteberekeningen. HHNK ziet erop toe dat de waterkering niet negatief wordt beïnvloed door verkeersbelasting. Dat is nu niet het geval. Wanneer dat noodzakelijk is grijpt HHNK buiten de orde van dit dijkversterkingsproject in.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

4. Zienswijze Stichting voor Landschappelijk Schoon

a. Indiener vraagt zich af of door de taludverflauwing oude inlaatwerken dan wel andere uit cultuurhistorisch oogpunt waardevolle werken bedolven dreigen te worden. Indiener adviseert de archeologische waarden in het noordelijk deel te onderzoeken en inventariseren en hierover contact op te nemen met Archeologische Dienst Alkmaar.

Reactie College

De handelswijze met betrekking tot archeologische vindplaatsen is wettelijk geregeld via het Verdrag van Malta. Daarom is de Archeologische Dienst Alkmaar geconsulteerd. Voorafgaand aan de grondaanvullingen zal de grasmat en teelaarde tot een maximale diepte van 35 cm worden ontgraven. De (archeologische dienst van) Alkmaar heeft het plan beoordeeld voor het aspect archeologie en ziet geen noodzaak voor nader onderzoek. Op de plaatsen waar de bodem dieper dan de toegestane 35cm wordt verstoord (bij de circa 600 meter slootverplaatsing in de secties 14 en 26) worden geen archeologische resten verwacht.

Bij het hoogheemraadschap zijn de locaties van voormalige waterstaatkundige en andere objecten bekend.

Via het bestek wordt de aannemer op de hoogte gebracht van historische locaties en maken we afspraken over de begeleiding van het werk en de daarbij te volgen procedure. Het overzicht van ons bekende mogelijke historische locaties is onderdeel van de aan het projectplan als bijlage toegevoegde notitie "Onderbouwing cultuurhistorie en landschap"

Conclusie: Deze zienswijze leidt ertoe dat een overzicht van ons bekende historische locaties wordt toegevoegd aan het projectplan. Tevens maken we via het bestek afspraken met de aannemer over de werkwijze bij het aantreffen van mogelijke archeologische resten.

b. Indiener adviseert onafhankelijk cultuurhistorisch onderzoek te laten doen.

Reactie College

Naar aanleiding van deze wens is opdracht gegeven om een onafhankelijk en deskundig onderzoeksbureau om aanvullend bureauonderzoek te laten doen naar de vraag of bij het ontwerp voldoende rekening is gehouden met de cultuurhistorische waarden, met betrekking tot het aangezicht en de beleving van de waterkering. Landschapsarchitectuur is onderdeel van deze opdracht.

Bij adviezen van het bureau kan - zonder afbreuk te doen aan de veiligheidsnorm - bezien worden of aanpassingen binnen de kaders van het projectplan tegen redelijke kosten uitvoerbaar zijn. Daarnaast is een bijlage "Onderbouwing cultuurhistorie en landschap" als nadere motivatie van de wijze waarop wij cultuurhistorie en landschap hebben meegenomen aan het projectplan toegevoegd.

Conclusie: Deze zienswijze heeft ertoe geleid dat HHNK aan een onafhankelijk en deskundig onderzoeksbureau opdracht heeft gegeven voor een aanvullend bureauonderzoek.

c. Indiener adviseert om met informatiepanelen de historie van de dijk beter zichtbaar te maken.

Reactie College:

Deze toegevoegde waarde aan de dijk vinden wij interessant en willen wij graag samen met u verkennen. Wij nemen hierover contact met indiener op.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

5. Zienswijze, ondertekend door zes erfgoedorganisaties:

- Schermer Molens Stichting
- Erfgoedvereniging Heemschut
- Stichting Historisch Oudorp
- Historische Vereniging Alkmaar
- Stichting Adapt!
- Boerderijstichting Noord-Holland Vrienden van de Stolp

a. Indieners hebben zorgen over de aantasting van het landschap en het aanpassen van landschappelijke structuren. Onvoldoende wordt rekening gehouden met de hoge waarden van molens, binnenboezems, aanliggende boerderijen. De Schermer is uniek en waterstaatkundig/toeristisch/economisch belangrijk, hier is nauwelijks aandacht voor. Als voorbeeld wordt ook een tiental bijzondere locaties a t/m j genoemd.

Reactie College:

HHNK is bekend met de hoge cultuurhistorische waarden van het ensemble van molens, dijken en waterlopen in de Schermer. Wij begrijpen en waarderen uw zorgen over het bijzondere landschap

van de Schermer en de verschillende elementen daarbinnen. De kadeverbetering is noodzakelijk voor het op langere termijn bieden van waterveiligheid aan de Schermer. De voorgestelde versterking is het minst ingrijpend en cultuurhistorisch verantwoord; de benodigde aanpassing wordt zo beperkt mogelijk gehouden. Het bodemarchief blijft intact en de locatie van de kruin van de dijk wordt niet gewijzigd. Naar aanleiding van gesprekken met de Schermer Molens Stichting is waar mogelijk het talud steiler ontworpen.

In het ontwerp-projectplan hebben wij beschreven hoe wij rekening hebben gehouden met de cultuurhistorie. Mede naar aanleiding van deze zienswijze hebben wij in bijlage 5 onze waardenverkenning nader beschreven en samen met het historisch onderzoek toegevoegd aan het projectplan. Wij concluderen dat de aanpassingen gering zijn en cultuurhistorisch verantwoord.

In deze zienswijze zijn een tiental objecten en tracés van evidente cultuurhistorische kwaliteiten opgenomen die via een waardenverkenning nader onderzocht zouden moeten worden. Voor de eerste daarvan, het deel Westfriese Omringdijk, hebben wij het Beeldkwaliteitsplan Westfriese Omringdijk ter hand genomen om te motiveren dat wij de aanpassing verantwoord uitvoeren. Deze conclusie is in het overleg met provincie Noord-Holland en gemeente Alkmaar onderschreven. De aanpassingen bij genoemde locatie "Oostelijke Schermerringdijk" zijn beperkt. Een viertal door u genoemde locaties (de strijkmolens en voormalige watermolens bij Rustenburg, de zuidkust en de voormalige houtzaagmolen bij Graftdijk) vallen geheel buiten het projectgebied.

De andere door u genoemde locaties met (voormalige) molenerven worden niet of uiterst beperkt aangepast door het project.

Mede gezien deze zienswijze wordt aan het projectplan bijlage 5 "Onderbouwing cultuurhistorie en landschap" toegevoegd waar restanten van historisch belangrijke locaties mogelijk kunnen worden aangetroffen. Met de aannemer worden afspraken gemaakt hoe om te gaan met toevalsvondsten tijdens de uitvoering.

Conclusie: Deze zienswijze leidt tot aanvulling van het projectplan met in zienswijze 4.a genoemde bijlage waarin gemotiveerd wordt hoe is omgegaan met de culturele waarden van de boezemkade.

b. Indieners menen dat er financiële beperkingen in het project zijn, waardoor er te nauwe kaders zijn voor participatie.

Reactie College:

HHNK is een kostenbewuste organisatie. Kosten zijn belangrijk maar waterveiligheid staat voorop. Daarnaast wegen wij overige aspecten, zoals cultuurhistorie, zorgvuldig af. Het werk is relatief beperkt van omvang. Daarbij is de versterking met grond aan de binnenzijde van de dijk technisch de meest voor de hand liggende veiligheidsoplossing. Cultuurhistorisch en financieel en op grond van andere aspecten zoals duurzaamheid, beheerbaarheid, verkeer/bereikbaarheid en natuur is het ontwerp met een oplossing in grond de meest gunstige variant. Vanwege deze redenen is gekozen geen variantenonderzoek en diepgaand en/of onafhankelijk onderzoek op deelgebieden te verrichten. De participatie rond dit project is dan ook niet gericht op alternatieve wijzen van versterking, maar het zoeken naar meekoppelkansen, maatwerkoplossingen en het oplossen van mogelijke knelpunten. Dit is vanaf het begin duidelijk met alle partijen gecommuniceerd.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

c. Indieners vinden het ontbreken van een overweging van specifieke kernkwaliteiten van de dijk in de MER-beoordelingsnotitie een omissie. De conclusie dat het project niet MER-plichtig is, is ongegrond.

Reactie College:

Voor de kadeverbetering van de Schermer is een m.e.r.-beoordelingsnotitie opgesteld conform de Europese richtlijn 'betreffende de milieubeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten'. Conclusie van deze beoordeling is dat de effecten van de kadeverbetering zeer beperkt zijn en dan vooral lokaal en tijdelijk van aard, zodat er geen noodzaak is tot het opstellen van een milieueffectrapport (MER). Zoals aangegeven in hoofdstuk 3.4 van de m.e.r.-beoordelingsnotitie zijn alle werkzaamheden aan het onderdeel Westfriese Omringdijk vergunningplichtig. Met het nog te volgen vergunningproces wordt het belang van het monument geborgd. Deze werkwijze is in overleg met het bevoegd gezag, gemeente Alkmaar met als adviseur voor het deel Westfriese Omringdijk provincie Noord-Holland, afgestemd.

Hoewel in de m.e.r.-beoordelingsnotitie onder het hoofdstuk "effecten" de onderdelen landschap en cultuurhistorie niet zeer expliciet genoemd zijn, is het wel degelijk een onderdeel geweest van de afweging in de m.e.r.-beoordeling en bij de voorbereiding van het projectplan. Ter motivering op de aspecten landschap en cultuurhistorie wordt aan het projectplan een notitie toegevoegd (bijlage 5) waarin wij motiveren dat de ontwerpprincipes uit het Beeldkwaliteitsplan Westfriese Omringdijk zijn gevolgd. De dijk wordt binnen de randvoorwaarden van de waterveiligheid relatief steil vormgegeven. In het ontwerp is sprake van beperkte grondaanvullingen in het talud en de onderberm. Cultuurhistorische objecten zoals (stolp)boerderijen, waterlopen en molens worden behouden en de bijbehorende erven en terreinen zijn ingepast in het ontwerp.

Conclusie: De effecten van de kadeverbetering zijn zeer beperkt en dan vooral lokaal en tijdelijk van aard, zodat er geen noodzaak is tot het opstellen van een milieueffectrapport (MER). De m.e.r.-beoordelingsnotitie is voor de versterking het passende beoordelingsinstrument.

d. Indieners zijn van mening dat er een cultuur-historische waardenverkenning moet plaatsvinden

Zie hiervoor ons antwoord op zienswijze 4b.

e. De Handreiking van de Rijksdienst Cultureel Erfgoed vraagt volgens indieners een zorgvuldiger proces met cultuurhistorische waardeverkenning en een andere samenstelling van het projectteam.

Reactie College:

De Rijksdienst voor Cultureel erfgoed heeft tijdens het voorbereidingsproces van dit project aangegeven, mede gezien de geringe omvang van het project, geen rol te spelen en verwijst naar de rol van de gemeente Alkmaar als bevoegd gezag cultuurhistorie. Met Alkmaar en de Provincie Noord-Holland, die als hoeder van het provinciaal monument Westfriese Omringdijk de gemeente adviseert, is dit proces afgestemd. De door u genoemde handreiking van de Rijksdienst voor Cultureel Erfgoed (RCE) is een advies aan gemeenten in verband met de veranderende rol van de RCE; cultuurhistorische beoordeling van dijkversterkingen werd in 2012 overgedragen aan gemeenten via het Besluit Ruimtelijke Ordening. De RCE schetst in de handreiking bij grootschalige ingrepen aan primaire waterkeringen een proces via onder andere een m.e.r.-procedure en

beschrijft ook dat dijkversterkingen een dynamisch proces zijn in een veranderend landschap. De RCE adviseert in deze handreiking – die inmiddels vervangen is door een aangepaste versie - het te doorlopen proces proportioneel te laten zijn aan de ingreep (citaat: "grondverzet aan andere dan primaire keringen is niet direct m.e.r.-plichtig"). Van belang is dat sinds 2012 het juist afwegen van cultuurhistorische belangen via de omgevingsvergunning geborgd is bij de gemeente. Het kernteam van het project bestaat uit de projectleider, de technisch manager en de omgevingsmanager. Daarnaast wordt interne en externe expertise betrokken die noodzakelijk is om alle aspecten waar het project mee te maken krijgt, waaronder cultuurhistorie, voldoende zorgvuldig af te wegen. Voor een project van deze beperkte omvang is het niet noodzakelijk om op deelgebieden specialisten in het projectteam op te nemen.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

f. Indieners verzoeken het gronddepot bij kruising Molenweg/Molendijk te verwijderen

Reactie College:

Indieners refereren aan een enkele decennia geleden aangelegd depot van voormalige opgeruimde baggerdoorgangsdepots uit de Schermer. De suggestie om het gronddepot bij de Molenweg te verwijderen is waardevol. Wij hebben besloten deze grond te verwijderen met uitzondering van de strook van 8 meter vanaf de kruin van de dijk. Dit omdat wij het van belang vinden de picknicktafel met bankjes te handhaven op deze toeristisch waardevolle zichtlocatie. Bekend is een initiatief om in de nabijheid van deze locatie een alternatieve zichtlocatie te ontwikkelen. Als hierover meer zekerheid ontstaat kan in latere fase alsnog besloten worden het depot geheel te verwijderen.

Conclusie: Deze zienswijze leidt tot aanpassing van het projectplan. Het depot zal tot 8 meter van de dijkkruin worden verwijderd.

g. Indieners vinden versterking met grond op machinale wijze historisch niet verantwoord omdat dit een te strak ontwerp oplevert en er tijdens de aanleg geen tussentijdse correcties mogelijk zijn.

Reactie College:

Handmatig aanbrengen van de benodigde grond is vanwege de kosten en uitvoeringstijd niet aan de orde. Samenvattend is de wens het nieuwe talud minder strak, "pokdaliger", te maken en ten tweede het talud in lengterichting meer "golvend" aan te brengen.

"Pokdaligheid" van het talud ontstaat binnen enkele jaren vanzelf, wij vinden het niet nodig hier extra inspanning voor te doen.

Het "golvend" karakter van de dijk ontstaat wanneer het talud de slingerende kruin volgt. Om een in hogere mate golvend karakter te bereiken en de waterveiligheid te borgen zou lokaal méér grond aangebracht moeten worden. Dit zou een grotere ingreep betekenen. Dit is niet wenselijk. Ook omdat extra grond de beleving van steilte van het talud, een andere wens binnen in het kader van de cultuurhistorie, teniet zou doen. In de Schermer is op een aantal plekken tevens een onregelmatig talud ontstaan omdat in het verleden bagger direct vanuit de ringvaart in het binnentalud is gestort. Wij oordelen op basis van bovenstaande dat wij geen maatregelen nemen om het "pokdalige" en "golvende" karakter van de dijk te versterken.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

h. Het talud van de dijk was in het verleden niet, zoals het hoogheemraadschap beweert, 1:3. Het proefschrift Van Zwet geeft te weinig handvat voor conclusies over de vorm van de oude dijk

Reactie College:

In schriftelijke correspondentie over het historische talud van de dijk gaven wij aan dat de dijk "...voor verschillende secties is aangelegd met een taludhelling van 1:3. Niet aantoonbaar is of deze historische helling ook geldt voor het deel Westfriese Omringdijk, dat bij de aanleg van de Schermer onderdeel van de polderdijk is geworden." In een historische quickscan hebben wij naast het werk van Van Zwet gebruik gemaakt van documenten afkomstig uit het Regionaal Archief Alkmaar, van voormalig Waterschap Schermeer. Het resultaat van dit interne onderzoek, dat onder andere aantoont dat de bij de dijkversterking gehanteerde talud van 1:2,5 niet wezenlijk afwijkt van de historische taluds, is verwerkt in de aan het projectplan toe te voegen bijlage 5 "Onderbouwing cultuurhistorie en landschap".

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

i. Indieners hebben zorg over het referentiebeeld van de Purmer dat bij RTV Noord-Holland tijdens het interview met de programmamanager is getoond. Een dergelijk beeld tast de Schermer aan.

Reactie College:

Dijkversterkingen zijn altijd maatwerk en afhankelijk van het op te lossen probleem van de dijk en de specifieke lokale (landschappelijke) kenmerken, wensen en eisen. Op de filmlocatie in de Purmer is het talud van de verbeterde dijk flauwer dan in de Schermer wordt toegepast.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

j. Alternatieve vormen van dijkversterking zijn niet 10x, maar 5 á 6x zo duur. Dit komt mede omdat constructies voor langere tijd aangebracht worden. Daarom is een bredere kosten-batenanalyse gewenst.

Reactie College:

In het geval van de Schermer is een oplossing door middel van een constructie ten opzichte van een oplossing in grond tot tien maal duurder. In onze kostenvergelijking zijn de lifecycle kosten (het door u genoemde effect van maatregelen voor een langere termijn) meegenomen. Voor de overwegingen betreffende het toepassen van constructies wordt verwezen naar de reactie op zienswijze 1b.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

k. Indieners stellen voor, afhankelijk van de uitkomsten van het gewenste cultuurhistorisch onderzoek, alternatieve dijkversterkingsmethodieken voor te stellen.

Reactie College:

Bij de voorbereiding van het projectplan Verbetering Boezemkade Schermer zijn cultuurhistorische waarden meegenomen. Een nadere motivatie wordt als bijlage 5 toegevoegd aan het projectplan. Zoals wij in ons antwoord op zienswijze 1b stelden, blijkt uit de toetsing dat de dijk binnenwaarts instabiel is. Oplossing van dit probleem aan de binnenzijde van de dijk en in grond is daarom het minst ingrijpend, ook op het gebied van cultuurhistorie. Er worden daarom geen alternatieve dijkversterkingsmethodieken overwogen. De voorkeur voor versterken met grond volgt onder andere uit de "Handreiking Ontwerpen en Verbeteren Boezemkaden" (STOWA 2009) en de "Beleidsnota Waterkeringen 2012-2017" (HHNK).

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

I. Indieners stellen voor een landschapsarchitect te betrekken bij de uitvoering van het project

Reactie College:

Zie hiervoor ons antwoord op zienswijze 4b.

6. Zienswijze LTO-Noord

LTO-Noord onderstreept het belang van de dijkversterking en geeft complimenten voor het doorlopen participatieproces. LTO-Noord vraagt om de versterkte waterkering na afloop van het werk in te zaaien met een grasmengsel zonder voor de land- en tuinbouw schadelijke kruiden.

Reactie College:

Om een erosiebestendige grasmat op de dijk te krijgen wordt een kruidenmengsel voorgeschreven. Het kruidenmengsel voor dijken is gebaseerd op het vegetatietype W3 (beweiding) en H3 (hooiland) uit het Voorschrift Toetsing Veiligheid (VTV) 2006. Toepassing van dit voorschrift wordt door HHNK aan de aannemer verplicht gesteld via het bestek van het dijkversterkingsproject. In dit kruidenmengsel bevindt zich geen zaad van de door u gevreesde, of andere voor de landbouw schadelijke soorten.

Conclusie: Deze zienswijze leidt niet tot aanpassing van het projectplan.

Deel C

1. Wijzigingen op basis van inspraakreacties

§ en pag.	Wijziging
§ 6.1 Uitgangspunten	<ul style="list-style-type: none"> • Toegevoegd nadere motivatie keuze binnenwaarts versterken.
§ 6.2 Verbeterprofielen	<ul style="list-style-type: none"> • Sectie 16: ter plaatse van adres Rustenburgerweg 2 talud steiler gemaakt; 1:2. • Sectie 18: voormalig gronddepot op kruising Molenweg tot 8 meter van de dijk kruin verwijderen.
§ 8.7 Wet Natuurbescherming	<ul style="list-style-type: none"> • Paragraaf aangepast gezien invoering nieuwe Nb-wet per 1-1-2017
§ 8.9	<ul style="list-style-type: none"> • Motivatie is aangevuld
§ 8.10 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	<ul style="list-style-type: none"> • Motivatie omgang met cultuurhistorie aangevuld. • Toevoegen verwijzing naar nieuwe bijlage 5; "Onderbouwing cultuurhistorie en landschap".
Bijlage 5 Archeologie	Vervangen door bijlage Onderbouwing cultuurhistorie en landschap.

2. Ambtshalve wijzigingen

§ en pag.	Wijziging
Samenvatting pag. 5	<ul style="list-style-type: none"> • Verwijderen opmerking dat maatwerk nodig is vanwege kabels en leidingen, toevoegen maatwerk vanwege één woning dicht op de dijk
§ 6.2 Verbeterprofielen en tekeningen	<ul style="list-style-type: none"> • Sectie 11: talud versteild tot 1:2,5 ipv 1:3 • Sectie 14: tekst en tekeningen aangepast voor leidingkruisingen, verwijderd optie damwand ivm aanwezige kabels en leidingen • Sectie 15: 7 bomen te verwijderen op binnenberm bij 3 dammen • Sectie 16: tekst aangepast aan maatwerk adres Rustenburgerweg 2 • Sectie 18: tekst aangepast voor reststrook gronddepot • Sectie 20: toegevoegd verbeterprofielen 20A en 20C • Sectie 21: op erf molen E geen aanpassing aan het talud. • Sectie 25: talud steiler gemaakt tot 1:2,5 ipv 1:3 • Sectie 26: toegevoegd profiel Sectie 26B, 3 bomen verwijderen uit binnenberm.
§ 8.10 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	<ul style="list-style-type: none"> • Bij '<i>cultuurhistorie</i>' <ul style="list-style-type: none"> ○ Toegevoegd dubbelbestemming waterstaat-waterkering. ○ Verwijderd beschermd dorpsgezicht Schermer. ○ Toegevoegd rol provincie cultuurhistorie ○ Toegevoegd inventarisatie historische locaties ○ Toegevoegd dat in overleg met gemeente Alkmaar is afgezien van extern bureauonderzoek archeologie.
§ 9 Aan en afvoerroutes	Verwijderd dat grond bij voorkeur per schip aangevoerd moet worden.

§ 15 Aanvullende afspraken	Verwijderd dat wijzigingen in het ontwerp worden verwacht vanwege kabels en leidingen
Bijlage 1 Wettelijk en beleidskader	Toegevoegd bij Provinciaal Beleid het Beeldkwaliteitsplan Westfriese Omringdijk, juni 2009. Toegevoegd bij Gemeentelijk Beleid: <ul style="list-style-type: none">• Erfgoedbeleid gemeente Alkmaar 2016-2026• Nota Bodembeheer

Heerhugowaard, februari 2017